

SZÉKELYLÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: esütörtökön és vasárnap.
Előfizetésiárak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 fr 20 kr. — Egyen száma ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok és egyesületek mely $\frac{1}{2}$ egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kapnak a lapot.

Felölös szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
Kiadóhivatal: K. Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések és előfizetési pénzek küldendők.

Politikai helyzet.

A politikai helyzet teljesen változatlan. Az ellenzék még mindig bizik győzelmében, a kormánypárt pedig szilárdan áll, mint egy hatalmas védmű, amelyben nem tehetnek nagyobb kárt s pusztítást az ellenség srappelljei.

A míg el nem fogy tehát a függetlenségi párt puskapora, s minthogy a többi ellenzéki pártok gondoskodnak a függetlenségi készlet állandó pótlásáról, a harez tovább folyik s esetleg még eltart hat hetekig, talán a végkimerülésig.

Hogy a végkimerülés katasztrófája a függetlenségi pártot s a vele szolidáris többi ellenzéket érheti csak, az már a két tábor számbeli erejéből is kitűnik.

A szabadelvűpárti képviselőket, mint magánegyéneket, fészélyezheti ugyan ez az ellenzéki obstrukció, de magát a pártot s a párt élén álló kormányt legalább a hatalmi pozíció szempontjából teljesen érintetlenül hagyja az egész obstrukció.

Nem veszi észre az ellenzék, hogy a harez folyamán kifejtett erő és buzgalom semmiféle arányban sincs a küzdelemből várható eredménnyel még az esetre sem, ha, a mi alig látszik valószínűnek, teljes siker koronázza is az ellenzéki fáradozást.

Mert, hát miért harezol is az ellenzék?

A czukorprémium javaslat megbuk-

tatásáért és a bűnvádi perrendtartás 16. paragrafusának az elejtéséért, illetőleg a módosításáért.

Nos, legalább a mi az első pontot illeti, nekünk úgy látszik, hogy elvakultságában az ellenzék még azt sem látja, hogy a kormányra szórt mérges nyilak tulajdonképpen az ellenzék testébe fúródhatnak.

Mert vagy sikerül az ellenzéknek egész július végéig obstruálni a czukorprémiumos javaslatot, vagy pedig a harezban ellankad, mielőtt a javaslatnak törvényerőre emelését de facto megakadályozhatta volna.

Ha időelőtt belebukik ebbe a küzdelembe, hiábavaló volt minden erőlködése, s eltekintve az ekként szerzett blamage-tól, a kormányt még csak megerősíti abeli elhatározásában, hogy most már a 16. §-ból se engedjen egy jottát sem.

Ha pedig tényleg sikerülne a czukorprémium meghosszabbításáról szóló javaslatot megbuktatni, no, akkor tisztelt ellenzék! ezzel is nagy szolgálatot tesznek Bánffy Dezső miniszterelnöknek és a pénzügyminiszternek.

Mert, s úgy hisszük az események igazolni fogják föltevésünk helyességét, a czukorprémium fölötti vita eddigi folyamata azt az egyéni benyomást teszi ránk, hogy a magyar kormány becsülettel helyt áll ugyan a szőnyegen levő javaslatért, de azért nem igen sokat törődnek azzal

sem, ha az ellenzék indirekt támogatásával menekülhetne a javaslatban foglalt kötelezettség alól.

Meg kellene gondolni a Kossuthpártnak, hogy ha a 16. paragrafusnál folytatni fogja eddigi taktikáját, ez a javaslat épp oly végzetes lehet, mint annak idején az egyházpolitika volt a nemzeti és az Ugron-pártra. Különösen akkor, ha a czukorprémium kérdésében ez a párt még jobban maga ellen ingerli a magyar gazdaközönséget.

Vigyázzanak hát a szélsőbali konzulok!

Veritas.

Az obstrukció.

Az ellenzék azt állítja, hogy nem obstruál, hanem 26 nap óta előkelő vitát folytat egy törvényszakaszc felett. A verebek a háztetőn ennek az ellenkezőjét csiripelik, mert tényleg szivós és kárhazatos obstrukcióval van dolgunk, mely meggátol minden parlamenti működést és az egész törvényhozást megbénítja. A kormány ezzel a lelkiismeretlen üzelemmel szemben teljesen tartózkodóan viseli magát és azt tartja, hogy az obstrukciónak önmagában kell kimerülve összeomlania, a nélkül, hogy a kormány támadólag lépne fel ellene. Az ellenzéki lapok mindennap új, frissen költött hírekkel állnak elő, melyek a kormány akeziójáról az obstrukció leküzdése végett tudnak mesélni. Majd a házszabályok megváltoztatását határoztatják el a kormányval, majd az üléseket hosszabbítják meg két órával, majd meg éjjel-nappal tartó permanens ülések elhatározását jelentik. Az ily ezéltatos híresz-

TÁRGZA.

Demi-monde és demi-vierge.

E két fogalom Párisból kiindulva bejárta az egész művelt világot s dacára ennek sokan nincsenek tisztában e két elnevezéssel.

Demi-monde és demi-vierge elnevezéseket „franko-maniakus” korunkban általánosan használják a demi-mère szót is, amely szó még gonoszabb és veszedelmesebb fajtájú személyeket jelöl meg, mint a demi viérge.

De ezek aszemlék is nagyon érdekes alakjai Páris nyüzsgő társadalmi életének: nincs férjük, csak barátaik; de a mai Páris tökéletesen elfogadta őket, mint kasztot s találóan nevezik el „grande-impure-öknek.

Fellengzős czimkekkel s a marquiseoknál is feszesebb modorral szoktak megjelenni; és, bár foglalkozásuknál fogva képtelenek a szerelemre, mégis mindig valakinek a meghódításával vannak elfoglalva. Ezek között is vannak előkelőbbek és kevésbé előkelők, de bármennyire különbözzenek egymástól, erkölcsi silányságuk mégis ugyanaz.

Igy a demi-monde névvel a kétes erkölcsű, de külsőleg a legnagyobb fényvel és eleganciával fellépő nagyvilági hölgyek világát nevezték el, akik rosszabbak egy fokkal a grisettenél, ki könnyebb megélhetés céljából kedvesével közös háztartásban él.

A grisette könnyelmű és szeretetreméltó, a coccotte már ért valamit a számításához, kevésbé könnyelmű és kevésbé szeretetreméltó, míg a demi-monde courtesaneja csakis számító, sem nem könnyelmű, sem nem szeretetreméltó, hanem egy lelketlen, elvetemült „femme perdue.”

De a demi-monde-nak, — ez a szó ifl. Dumas Sándor szindarabjának a címe, s annak bemutató előadása óta az egész művelt világ szálló igéje, — jobb meghatározását aligha adhatja más elfogadhatóbban, mint maga Dumas, aki a szindarab második felvonásának híres jelenetében, ahol Ollivier Jolin és Raymond Nanjac között foly a társalgás, felvilágosít bennünket. Ugyanis Raymond előtt is új lévén ez a kifejezés, megkérdi Olliviertől, aki e kérdéssel felel:

— Szereti ön a baraczkot?

— Rendkívül szeretem, — válaszol Raymond.

Ekkor Ollivier így folytatja:

— No hát lépjen be egyszer gyümölcsárushoz és tudakozódjék legjobb baraczkjai után. Az pompás gyümölcsös teli kosarat fog önnek mutatni; az egyes baraczkok némi távolságban fekszenek egymástól s levelekkel vannak egymástól elválasztva, nehogy érintkezés által megromoljanak. Tudakolja ön ezután az árát, s azt a feleletet fogja kapni, hogy darabja 20 sous. Nézzon csak most körül, s bizonyára egy másik kosarat is fog látni a közelben tele gyümölcsös, amelyek látszólag teljesen hasonlítanak az előbbi kosárban levőkhöz, csak hogy közelebb fekszenek egymáshoz, s nem lehet őket minden oldalról

megtekinteni. Ha most megkérdezi ön, hogy ezek mennyibe kerülnek, meg fogja tudni, hogy 15 sousba. Ön bizonyosan meg fogja most kérdezni azt is, hogy ez a baraczk, noha épen olyan nagy, szép, érett és csábító, mint az előbbi, miért kerül kevesebbe? Ekkor a kereskedő ki fog egyet venni közülök, óvatosan két ujja közt meg fogja forgatni, s önnek egy apró fekete pontot fog mutatni, ami oka a csekélyebb árnak.

Nos tehát, kedves barátom, — folytatja Ollivier — épen így van ezekkel a nőkkel. Itt a nőknek, mindannyinak valami hibája van a multban, valami foltja a nevén; szorosan egymáshoz nyomulnak, hogy ezt lehetőleg észre ne lehessen venni, ugyanazon származással, s ugyanazon külsővel s ugyanazon előítéletekkel bírva mint a jó társaság hölgyei, még sem tartoznak már oda, s azt a világot alkotják, mely se nem arisztokraczia, se nem bourgeois ie, mely azonban, mint valami uszó sziget lebeg a párisi óceán felett, magába fogadva azt, aki elbukik, aki kivándorol, vagy pedig azokat, akik két szárazföld egyikéről menekülnek ide, nem is számítva a véletlen hajótörötteket, akik tudja Isten honnan származnak.

Ebben a világban mozog Dumas több nőalakja is; ezeknek a köröknek ölete és viselkedése tükröződik vissza Dumas legtöbb művében; főtípusa a a demi-monde hölgyeinek az említett szindarabban szereplő Suzanne d' Ange, aki szeretetreméltó, csupa szellem, soha nem jó zavarba, de nem irtózó a hazugságtól, csalástól, ha ezek észára vezetnek.

A demi-vierge-nek is meg lehet adni ma-

teléseknek természetesen nincs más céljuk, mint hogy a szabadelvű pártot eltérítsék a nyugodt viszályautasítás álláspontjától és agresszív álláspontra szorítsák, vagy csábítsák, hogy oly rendszabályokhoz nyuljon, melyek okot adnának az ellenzéknek a túlzó obstrukcióra. Az ellenzék egyelőre nem mer más eszközökhöz nyulni, mint a törvényjavaslatok agyonbeszéléséhez. A névszerinti szavazások és botrányokat eddig gondosan kerültek, de a szabadelvű párt agresszív tendenciája ha nem is okot, de ürügyet adna az ellen, hogy elhagyja a nyugodt utat. Ezért provokál és izgat az ellenzék folyton és következetesen a kivételes rendszabályokra. A tegnapi minisztertanácsban foglalkoztak e kérdéssel és mint a „Pester Correspondenz” jelenti, elhatározták, hogy megmaradnak a mostani állásponton, mely ma is a legokosabb: hadd tegye maga magát tönkre az ellenzék, obstrukciójával együtt. A kormány nem tesz semmi intézkedést, a mely okot adhatna az obstrukció elfajulására. Az ország közvéleményének persze, mely az ellenzék bűnös üzemeltetése mélyéből perhorreszkálja, végre nyíltan állást kellene foglalnia az ily eljárás ellen, mely már nem is annyira a kormány, mint inkább Magyarország alkotmányos állapota ellen irányul.

Agrárszocializmus.

A parlamenti ellenzék s vele mindaz, ami magát agráriusnak nevezi, már lángokban látta az Alföldet s vérfürdőt látott mindenütt akkor, midőn békés aratási ünnepet kellene ülni. És tényleg úgy látszott, hogy az Alföld ezuttal egy véres bérharcszintere lesz, melyhez foghatót nem mutat fel a világtörténet, mert az ipari sztrájk és veszélyei csak lokális természetűek, milliók lételére és az egész ország gazdasági fejlődésére nincs befolyásuk, vagy csak igen csekély. De ha a mezőmunkások egész tömege sztrájkol és a kasza pihen, mikor működésben kellene lennie; mikor a mag megőrezt a kalászbán és be kellene takarítani, de e helyett türelmetlenül kihull hüvelyéből és elvész az emberiség táplálására nézve, ha a szalmát a birtokos kényte-

gának a szerzőnek, Marcel Prevostnak szavaival az értelmezést. Itt is megtalálhatjuk e szó fogalmát abban a fontos jelenetben, hol Tessier Hektor végre magmagyarázza De Chantel Maximenak, a jámbor vidéki nemesnek, aki nem érté a párisi kisasszonyok viselkedését. Azonban ez nagyon silány értelmezés és a szindurab sem adja azt a teljes magyarázatot, amelyet Jules Lemaitrenél találunk, a kia demi-vierge fogalmát így határozza meg: Mi a demi-vierge? Nemesek kaczer, elmében és modorban szabadosifjú lány, — hanem olyan fiatal lány, aki sokat tud s a kinek lelkéről lehámlott már a tisztaság zománcza.

A demi-vierge olyan fiatal leány, aki a fiatal embernek mindent megad — mindent, „kivéve azt”, mint a kis Compsardinné mondja Pot-Bonilleban. Amit hideg számítással megtagad, igazán jelentéktelen ahhoz képest, amit megad. Azért ne habozunk a demi-vierge-t a professzionátus courtesan nál valamivel alacsonyabbra helyezni.

Azonban nem ezt az értelmezést találjuk Marcel Prevost „Demi-vierges” című szindarabjában, amelyet nálunk „Századvégi leányok” ezímen ismernek. Ebben a darabban Maud-nak, a főhősnőnek csak az a bűne, hogy abban a házban, mely szerelmes Julienbe, meghagyta magát ölelni, sőt csókot is kapott tőle, első kedvesétől, a kiről gyermekét szívével bátran elhitette, hogy szereti. De ennél többet, ha csak a regényt, melyből készült, el nem olvasuk, — Maud-ról egyáltalában nem tudhatunk meg.

Ily előzmények alapján azután Maud-t kilöki a társadalomból és azt a tanulságot kiereszkoltni, hogy az önfeléd csók és ölelés után nincs más választása a leánynak, mint a posvány, a becsstelenségben elmerülés — egyrészt nevetséges, másrészt bűn. Hiszen az egészséges magyar felfogás azt tartja, hogy a csók vagy ölelés, ha tiszteltetlennel adjuk, vagy azzal fogadjuk: senki erkölcsét meg nem károsítja s az ártatlanság gyengéd és törekény virágát még csak nem is érinti. Tehát nemesek hamis, de bűnös is az a felfogás, hogy Maud annyira eljátszotta minden jogát a tisztelt és becsülés iránt, hogy meg sem maradhat többé a becsületes uton, hanem le kell aljasulnia, becsstelenné kell válnia.

len künn a szántóföldön meggyújtani és elégetni, hogy a földet a jövő vetés számára megtisztítsa, — ezek rendkívüli fontossággal bíró állapotok, melyek nemesek egyes társadalmi osztályokat, de az egész államépületet alapjában megingatni alkalmasak. A belügyi és e földművelésügyi miniszterek áldásos, előrelátó és praktikus rendelkezéseinek köszönhetjük, — írja a „Pester Correspondenz”, — hogy az aratás az egész országban, ritka kivétellel, nyugodtan és békésen folyik.

És aratás után az ad hoc egyesült ellenzéki elemek tovább obstrukálhatnak és opponálhatnak, mint tették aratás előtt és elítélhetik a kormányt, mely az ő nézetük szerint semmit sem tesz, csak a saját hatalmát erősíti, az ország érdekével pedig mitsem törődik.

Zárójelentése

M. Székely János, közs. isk. igazgatónak az 1896/7. évről

Tekintetes Iskolaszék!

Az 1896/7-ik iskolai évről szóló igazgatói jelentésemet szerencsés vagyok a következőkben terjeszteni elő:

I.

Az 1896/7-ik évre szóló beírások szept. 1—6-ig tartottak. Az iskolai év ünnepélyes megnyitása a tanítótöbbség jelenlétében szept. 7-én történt. Ez alkalommal a növendékek előtt felolvastam és megmagyaráztam a rendtartási szabályokat, buzdítottam a helyes magaviseletre, szorgalomra és munkásságra. Ezt különben év folytán is, a szünetek kiadása alkalmával, több ízben megtettem.

Az elmúlt iskolai évben az egyes osztályokat ugyanazok tanították, kik a megelőzőben szept. 7-én történt. Ez alkalommal a növendékek előtt felolvastam és megmagyaráztam a rendtartási szabályokat, buzdítottam a helyes magaviseletre, szorgalomra és munkásságra. Ezt különben év folytán is, a szünetek kiadása alkalmával, több ízben megtettem.

Az évzáró vizsgálatok jun. 21—26-ig tartottak. Minden egyes osztály vizsgálatán — egy kivétellel — elejétől végig jelen voltam s mondhatom, hogy az eredmény fényes, minden tekintetben a várakozásnak teljesen megfelelő volt. S ha mégis a női kézi munkák szépségéről és nagy tömegéről külön is megemlékszem, ez csak azért történik, mert nagy súlyt helyezek a leányok munkásságára, mint a női erények egyik kiválójára. A minden tekintetben szép eredményt a tanítók ügybuzgóságán kívül még azon szerencsés körülménynek is köszönhetjük, hogy a szorgalomidőt semminemű ragályos betegség, vagy más körülmény nem zavarta, meg nem szakította.

A záróünnepély jun. 27-én az ev. ref. templomban tartott meg. A nagy érdeklődés, melylyel a közönség a záróünnepélyünk iránt viseltetik, fényes bizonyítéka egyfelől a tanügyi szeretetnek, másfelől az ünnepély programja szerencsés összeállításának. Az ünnepély fényét nagyban emeli az iskolaszék testületileg való megjelenése. Nagy az érdeklődés a jutalmazások ügye iránt is, mely az ünnepélyen történik.

Jutalmazásokra fordított: 187 frt 74 kr. Ebből pénzjutalmat nyert: 4 tanuló. Kettő: 5—5 frtot. A többi pénz jutalomkönyvekre fordított. Az alapítványok kamataiból befolyt: 122 frt 24 kr., intézetek és egyesek adományából: 65 frt 50 kr.

Az iskolaszék tagjai az iskolákat és az óvodát időnként meglátogatták.

Az 1896/7-ik évben beiratkozott: 167 fiú és 230 leány, összesen: 397.

Bár a mellékelt statisztikai táblázat részletesen sorolja fel a szükséges adatokat, mégis a főbbeket itt is felemlíteni nem tartom feleslegesnek.

Vallásra nézve a fiúk így oszlottak meg: róm. kath. 47, gör. kath. 1, ev. ref. 113, agostai hitv. 2, unitarius 4.

A leányok: róm. kath. 86, ev. ref. 133, unitarius: 2, izraelita: 9. Helybeli: 381, vidéki: 16.

Ezközben kimaradt: betegség, halál vagy eltávozás folytán 16 fiú, 27 leány. A 354 osztályozott tanuló közül elégtelen osztályzatú volt: 38.

A mulasztott félnapok száma: 7353, de ebből csak 49 igazolatlan. Elismeréssel kell adóznom a tekintetes városi tanácsnak, hogy az év elején szigorral intézkedett, mely meggátolta, hogy sok igazolatlan mulasztás forduljon elő.

Ismétlő iskolába járt 57 leány. A fiuismétlők, mivel ilyen csak hét volt, az iparos tanoncziskolába jártak.

Mint más években, úgy a lefolyt iskolai évben is a szegény tanulók részesültek a tek. képviselőtestület áldozatkészsége szülte jótéteményben, mert 28 fiú- s ugyanennyi leány ruházattal fel, hogy ne legyenek kénytelenek a nagy hidegek miatt az iskolából kimaradni.

Ezen kívül minden egyes szegény ellátott az iskola részéről tanszerekkel és közikönyvekkel. Felvételi díjt fizetett 111 fiú a 60 kr. 66 frt 60 kr.

„ „ „ 174 leány a 60 kr. 104 frt 40 kr.

Összesen 171 frt —

A 397 mindennapi iskolás tanuló után a tanítói nyugdíjra befizetett 15 król begyűlt 59 frt 55 kr. Az ismétlők után a 15 król begyűlt 7 „ 65 kr.

Összesen 67 „ 20 kr.

Szegénységi bizonyítvány alapján felvételi díjt nem fizetett 56 fiú és 56 leány.

Szaklapok ez évre a következőkkel rendeltek meg:

Népnevelők Lapja, Nemzeti Iskola, Magyar Nyelvőr, Nemzeti Nőnevelés, Család és iskola és Hivatalos Közlöny. Ingyen járt: A néptanítók Lapja. Az ifjúsági könyvtár számára: Az én Ujságom.

Tekintve, hogy a leányiskolának hat osztálya van és így a tanulók értelme fejlettebb lévén az ifjúsági könyveket inkább használhatják, mint a fiúk, az ifjúsági könyvtárt leltár mellett átadtam a leányiskolának Rákosi József kezelése alá.

Nagy örömemre szolgál annak lemlítése, hogy a leányiskola V. és VI. osztályos tanulóiból Rákosi József önképzőkört alakított s annak áldásos működéséről személyes és kedves tapasztalataim vannak.

II.

Jelentésem 2-ik része szóljon tanítótöbbségünk belételeiről. A testület jegyzője ez évben Balázsné Tauber Róza volt. Hat gyűlést tartottunk. E gyűlések mindenikében az összhangzatos nevelés, a fegyelmezés egyöntetűsége, a különféle tárgyak módszeres kezelésében felmerült kérdések megvitatása volt a fő-tárgy. Számot adott mindenik tanító, hogy a kiszabott tananyagot elvégezte-e? Ez évben a megelőző évektől némileg eltérő eljárást követtünk a rajzoktatásban és az énektanításban. S mindakkettől a módosítás az eredmény fokozására kedvező befolyással volt. A szabadkézi rajznak nagyobb tért engedünk s a két szolamban való éneklést már a III-ik osztályban megkezdettük.

A hazaszeretet fejlesztése végett a márcz. 15-ét, június 8-át a gyermekek értelméhez mérten magmagyaráztuk, s megünnepeltük, a mennyiben — a ternek kicsinysege ezt megengedte.

Habár kisebbszéri gyermeki csintalanságok napirenden voltak, sőt bizonyos vásottaságot eláruló esetek is fordultak elő, de annyira egy tanuló sem feledkezett meg magáról, hogy fegyelmi ügye a testület tanácskozási tárgyát képezte volna.

Mikor az időjárás megengedte, a tanulókat a vallásosság fejlesztése szempontjából testületünk valamelyik tagja a templomba vezette. Végül bizonyos jól eső érzettel említem meg, hogy testületünkben az egyetértés és kártársi együttérzés egy perczig sem avartatott meg. Ezt hangsúlyozni kedves kötelességemnek ismerem.

III.

De hogy jelentésem — teljes egészét képezzen, szólnom kell még iskolánk egészségügyéről is. Legyen hála a gondviselésnek, sem járványos, sem ragályos betegség nem zavarta meg ez isk. évben a tanítást s a kedvező eredményre ez nagy befolyással volt. De az egészségügyre mi is igyekeztünk jó hatással, elősegítő befolyással lenni a szigorú tisztasággal a tíz percek alatti szellőztetéssel s a tanulókra való állandó felügyelettel s az egészség követelményeinek hangsúlyozásával, gyakori magmagyarázásával.

Az újra oltandók névsora ápr. 22-én a tek. Tanácsához beterjesztetett s újraoltásuk megtörtént.

Dr. Sinkovics Ignác, városi főorvos ur havonként az iskolákat meglátogatta s az iskola egészségügyét éber figyelemmel kísérte.

IV.

Még csak a kisdödvőről szölok s azzal jelentésem tárgya ki lesz merítve.

A kisdödvő létszáma ez évben 114 volt és pedig 63 fiú és 51 leány. Ez évben is, helyiség hiányában, a két óvoda egy épületben volt s a két óvónő együttesen — nevelte, gondozta a kisdövéket. Tudvalevőleg az óvodában nincs és nem is lehet óvzáró

vizsgálat, valamint nyáron a törvény értelmében szünet sines. Épen ezért ohajtandó volna, hogy a szülők gyakran látogatnának el az óvodába sgyőnyörködőnek kisdedeik kedves énekében, vidor játékában s tervszerű mulatságaikban.

A kisdedek egészségügye is kielégítő volt, a városi főorvos havonként meglátogatta s kellő orvosi felügyeletet gyakorolt.

Tiszteletteljes jelentésemnek tudomásul vételét kérem.

K. Vásárhelyt, 1897. július 3.

M. Székely János,
igazgató.

Irodalom

— **Az 1848–49-iki Magyar Szabadságharc Története** című nagyszabású illusztrált munkából most jelent meg a 84-ik füzet, a melyben Gracza György a világsíri gyásznapot közvetlenül megelőző eseményeket mondja el a nála megszokott érdekességgel. A füzet illusztrációi ezek: Bem tábornok körutja a temesvári csatamezőn 1849. aug. 9-én, a temesvári ütközet első hírvívője, Kossuth és Görgei utolsó találkozása 1849. aug. 10-én.

— **Még a pokoli meleg** sem akaszt meg minket abban, hogy ismét meg ne emlékezzünk irodalmi rovatunkban a Lampol R. (Wodiano: F. és fia) budapesti könyvkiadó cégénél megjelent Szalay-Baróti féle „Magyar Nemzet Története”-ről, melyből most a 65-ik füzet érkezett hozzánk. A II. Rákóczy-féle fölkelésnek rendkívül érdekes események olvassuk e füzetben; a kurucvilág utolsó felláncolását az ő szövvényes politikai szereplőivel és hadi korypheusaival látunk magunk előtt elvonulni Szatmárig, hol a régi áhított béké hazai történetünk egyik legeseménydusabb, de egyik legszomorúbb korszakát is bazarja (1711). Jelen füzetünk külön melléklete I. József császár-királynak az arczképe. A szöveg közzé nyomott illusztrációk pedig a következők: XII. Károly svéd király, Heister Siegfried, Károlyi Sándor arczképe és aláírása, Harez kurucok és Jabonecz között, Pálffy János, II. Rákóczy Ferencz aláírása, Nagy Péter orosz ezár, kurucok. A majthényi fegyverletétel, Eleonóra császárné és III. Károly megerősítik a szatmári békét.

Ujdonságok.

— **Időjárásunk.** Ugylátszik az idén minden vasárnap meg hozza a maga esőjét és hűdögét. Mult vasárnap is tenger eső hullott le s nyomában oly hideg lett, mint akár márcziusban. Aztán ismét derülni s a levegő melegedni kezdett s már szerdán ismét rendes kerékvágásba jutott az idő.

— **Uj házfőnök.** Városunk társadalma őszinte sajnálattal értesült, hogy Supka Béla minorita házfőnök — miután hasonló minőségben Kolozsvárra választatott meg — távozik tőlünk. — E derék férfi, ki mint a róm. kath. egyház plébánosa s mint a szerzetes házfőnöke az egész közönség rokonszenvét birta, bizonyára igen sokáig fognak K. Vásárhelyt az ő kedves szeretetmúltó modorára visszaemlékezni. — A rendház új főnökévé Nyáguly Ottmár választatott meg. — A minorita rend közgyűléséről a következő tudósítás szól: A minorita-rend a minap tartotta meg rendes évi közgyűlését Csák Czirjek dr. rendfő elnöklése mellett Aradon, az ottani minoriták székházában. A közgyűlésen, melyen a rend tagjai szép számban jelentek meg, kedden reggel kezdődött ünnepi misével s négy ülés után másnap délután hat órakor ért véget. Fölolvasták a a társházak évi jelentéseit, melyek kivétel nélkül kielégítő erkölcsi és anyagi eredményről számoltak be, miért is a közgyűlés elismerését fejezte ki. Ezután az autonómiai választásokkal foglalkozott a közgyűlés, majd pedig a rend választásaira került a sor. Választottak 16 házfőt, u. m.: Nits Gliszér Arad Orbán Jacint Szeged, Pataky Miksa Lugos, Falksz Benedek Pancsova, Kiss Gyula Eger, Dobroczky Alajos Nagy-Bánya, Novák Adorján nyirbátor, Mohalek Bonaventura Szilágy-Somlyó, Szőke Dániel Miskolc, Révész Ciri Csütörtökhely, Schmidmayer Antal Imreg, Supka Béla Kolozsvár, Nyáguly Ottmár Kézdi-Vásárhely, Tapody Tamás Marosvásárhely, Deli Ödön Nagy-Enyed, Mátéfy Ipoly Lőse.

Örökké megválasztották: Szent-Ferencz-örsegnél Jakobovits Ágostont, páduai Szent-Antal-örsegnél Lakatos Ottót, Szent-Bonaventura-örsegnél Gmitter Alfont, Szentháromság-örsegnél Hassák Vidort. Ideiglenes kormánytanácsosokká megválasztották: Fehér Aladárt, Fetter Ferenczet, Csomortányi Gaudencet és Bajai Armandot.

— **Boldog község.** Maksa az a boldog helység, hol a f. évben haláleset nem fordult elő. A napokban mégis történt egy halál, de mint a falusiak nagy büszkén állítják, azt is a szomszéd Besenyőtől kérték kölcsön, vagy is onnan jött át látogatába egy nő s az halt meg. Maksának különben 772 lakosa van s így ez a nagy egészség igazán esoda számba megy.

— **Reklám.** A mi derék színészeink minden lehető elkövetnek, hogy a közönség „szíves pártfogását” eksekvalják, hol kirakatba helyezett portékaikkal, hol „Barrison nővérek”-kel csábítgatják a tisztelt publikumot s mikor ez sem használ, „nép-ünnepély”-t ígérnek, mint azonban az eső rendesen tönkre silányít. Szerdára virradólag aztán a közönség arra ébredt, hogy a járdák kövén igen primitív etükkel következő felirat díszlik: „Márvány hőbgyek. Egyelőre mindenki azon meggyőződésben állt, hogy itt márvány hegyekről van szó, azonban lassankint kitudódott, hogy nem hőgyeket, hanem hőbgyeket jelent az a felirat s egy kis reklám az ilyen című darabhoz, mely nem sokára színre kerül. Már ilyen elmésségre még ha márványból volna is szíve a közönségnek, meg kellene lágyulnia.

— **Háromszékvármegyei gazdaközönség figyelmébe.** Kohn Móricz fiaí azon kereskedő cég azon ajánlatot tette, hogy lőher- és luczerna magvaknak arankától való tisztítását bármily mennyiségben szavatosság mellett eszközli, — és pedig 50 klgm. aluli mennyiségnél a tisztítás alá kerülő mennyiség kilogrammjáért 3 krajczár, 50 klgm-on felüli mennyiségnél kilogrammonként 2 kr. mérsékelt díjért.

— Megjegyzem, hogy a kitisztított magvak közül kihullott, esetleg arankát, rostaaljat és szemetet hatósági ellenőrzés mellett való megsemmisítés végett ajánlattevők kötelesek visszatartani. Fenn nevezett ajánlattevők ezenkívül mérsékelt díjért a gazdaközönség rendelkezésére bocsátják árpa, lenese tisztító, osztályozó korszerű gépeiket, szelelő rostáikat és trieorjeiket. Az összes tisztítógépek szükséges személyzettel naponként a közönség rendelkezésére állanak. Ajánlatos, hogy kisebb mennyiségben tisztítottak többen egyidőben vegyék igénybe a tisztító gépeket. Midőn ezeket a gazdaközönség tudomására hozom, eléggé nem hangsúlyozhatom, hogy a lőher- és luczerna termelést veszélyeztető aranka ellen tiszta vetőmag használata által védekezhetni a leggyökeresebben és a vetőmag tisztítására fordított munka jóval kisebb az aranka-irtásnál. Háromszékvármegye gazdasági bizottsága nevében, Sepsiszentgyörgyön, 1897. július 6-án Potsa József főispán, elnök.

— **Kovácsnai fürdővendégek névsora.** Július 10-ig. M. Minkner, keresk, Moszkva 3 személy. Simon István flbirt. Mezőtúr 1 személy. Protoposku Miklós flbirt. Bukarest 2 személy. Pálfi Lajos órásségéd, 1 személy. Kohn Izidor könyvvezető Nagy-Várad 1 személy. Pünkösti Györgyné moln. Derestyé 1 sz. Steiner Adolf ker. Brassó 3 sz. Csala Kálmán főbiztosné Békés-Gyula 1 személy. Simon Gábor tanár Miskolc 1 személy. Jankovics Kálmán hivatlanok neje Budapest. 2 személy. Kiss Sándor tanár Kolozsvár, 5 személy. Magyarai Géza postatiszt Déva, 1 személy. Jung Ferencz lelk. Magyarigen, 1 személy. Georg Zereles fakeresk. Keresztényfalva 1 személy. Dr. Bereczki Viktor törv. jegyző Nagy-Kanizsa, 1 személy. Salamon Samu Brassó, 1 személy. Apadszky István Széplak 1 személy. Slefer József Széplak 1 személy. Kovács Zsigmond Budapest, 4 személy. Boros Ferencz tanító Dobrében 2 személy. Kozma József tanító Temesvár, 1 személy. Bartha Gábor birt. Magyaros 1 személy. Vajnafalván. Heez Gyuláné mérnök neje 5 személy. Özv. Gazi Józsefné tanár neje Kolozsvár 1 személy. Karácsoni Miklósné keresk. Brassó 2 személy. Bögdán Emilné birt. Kőröspatak 4 személy. Tucsek Anna lapszerk. Budapest, 2 személy. Luka Jánosné gőzfűrd. Kézdi-Vásárhely 1 személy. Király Béláné p. ü. min. számvizsg. 4. személy. Özv. Barabás Albertné birt. Egerpatak 1 személy. Kóródi Istvánné birt. Pütkerecz, 2 személy. Velnereiter György sörgyáros, Kézdi-Vá-

sárhely, 3 személy. Benkő Istvánné birt. K. Vásárhely 3 személy. Solyom Ferenczné kir. törv. jegyzőné K. Vásárhely, 3 sz. Kozma Miklósné birt. Besenyő, 6 személy. Konez Györgyné birt. Nagy-Borosnyó 2 személy. Keller Mihály tanító Budapest 1 személy. Balla László tanító, Budapest, 3 személy. Janesek Ernő tanító Budapest, 1 személy. Özv. Varga Andrásné birt. Nyujtód 1 személy. Gyulai Elekné birt. Volál 1 személy. Gruber Szilárdné Budapest, 2 személy. Király Béla, Budapest, 2 személy. Jakab Rudolfné törv. elnökne K. Vásárhely 7 személy. Gulya László törv. bíró K. Vásárhely 5 személy. Bertalan Albertné Budapest 3 személy. Jancsó Benedek tanár Budapest 7 személy. Bánfy Mária magánzó Szent-Katolna, 1 személy. Zsidó Domokos fővámsszedő Pancsova, 4 személy. Bojt Gézáné ref. lelkesné Sepsiszentgyörgy, 2 személy. Baranyai Gyula isk. igazg. Szeged. Kovászna, 1897. július 12-én.

— **A német császár balesete.** Vilmos német császárt, ma könnyen végzetessé válható baleset érte. Mint a Wolff-ügynökség jelenti Oddéből, a császár isteni tisztelet után hajójára ment s sétálgatott föl s alá a hajó fedélzetén, midőn az árbocz-kötélzet fölvonója hirtelen lezuhant és a császárra zuhant. Egyik kötél olyan erővel esett a császár szemére, hogy nyomban elöntötte a vér. Rögtön védőkötést adtak a sérült helyre. A császár nagyon megijedt. Sebén most már nem érez fájdalmat.

— **A segesvári Petőfi-emlék leleplezése.** Az erdélyi magyarság körében nagy lelkesedéssel készülnek az e hónap utolsó napján Segesvárott tartandó ünnepélyre. Ezen a napon leleplezik le a történelmi nevezetességi segesvári törségen emelt Petőfi-emléket. A leleplezési ünnepélyvel szemben a szászok ellenséges állást foglalnak el. Eddig csak teljes közönyt tanúsítottak az ünnepélyvel szemben, míg legutóbb az erdélyi magyarság nagy megbotránkozására elhatározták, hogy magyarellenos érzelmeiknek tüntető kifejezést fognak adni. Július 31-én, a leleplezési ünnepély napján, majális ürügye alatt a város egész szász lakossága az erdőbe vonul ki, hogy ne juthassanak valamikép az ünnepély magyarak közelébe. E megbotránkoztató hír elterjedtével a székelyföldön még nagyobb lelkesedéssel láttak az előkészületekhez.

— **Köszöntésért halál.** Lőcsai tudósítónk írja: Zamiska György és Frimmel György kolaeski legények tegnap az uton haladva, Sándor Lőrincz ruzsbaki pásztossal találkozott, aki őket „Ajon Is-ten”-nel köszöntötte. Ezt a köszöntést azonban, mivel „nem keresztény üdvözléssel” járult előbük, halállal fizette meg az udvarias legény. Addig ültelgették, míg nem kezeik alatt halva maradt. A vérengző legényeket letartóztatták.

— **Meggyilkolt rendőr.** Budapesten Fehér József közrendőrt az éjjel négy duhaj legény, a miért csendre intette őket, agyonszurta.

HIRDETÉSEK.

Sz. 15442
1897

Pályázati hirdetmény.

Háromszékvármegye törvényhatóságánál lemondás folytán üresedésbe jött 240 frt. fizetés és 40 frt. lakbérrel javadalmazott s természetben adandó egyenruha viseléssel egybekötött irodaszolgai állásra ezenel pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni ohajtnak, hogy szabályszerűen felszerelt s eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal is támogatott kérésüket folyó évi július hó 31-ig annyiaval inkább adják be, mivel később beérkező folyamodások figyelembe vehetők nem lesznek.

Sepsiszentgyörgyön, 1897. évi július hó 9-én.

Gábor Péter,
alispán.

119 1-2

Árverési hirdetés.

A Kovásznai fürdő részvénytársaság tulajdonát képező Apor-telken parcellázott villahelyeket különböző nagyságban árverezés útján örökáron elad. Kiküldési ár 250-400 forint. Árverezők 10 százalékos bántépénzt tartoznak letenni és a vételár háromnegyed részét az ár-

verés befejeztével készpénzben azonnal kifizetni, a hátralévő összeg 2 hét múlva fizetendő, amikor a szerződés is megkötötték. Árverés Kovásznán az Apor telken f. hó 18-án d. u. 2 órakor fog megtartatni. Kovásznán, 1897. július 6.

A kovásznai fürdő r. t.
Dr. Zentai Dávid,
vezérigazgató.

Kiadó kovácsműhely.

Kézdivásárhelyt a Lapos mészárszék háta mögött egy kovács műhely, mely el van látva 5 drb. üllő, 4 drb. sutu, 35 drb. fogó 85 drb. nyeles szerszám, 32 drb. fényes talpu szerszám, 13 drb. szegfőző, 12 drb. srólvágó, furó- és tengelyvágó gépekkel és két fuvóval, azonkívül minden kisebb és nagyobb szerszámmal mostantól kezdve akár bérbe kiadó, akár illő árban végleg eladó. 117 3-3. Értekezni lehet Matis Jánosnál ugyanott.

Sürgönyezim: Solymosy gépgyár.

SOLYMOSY és KOSCH

GÉPÉSZMÉRNÖKÖK.

GÉP ÉS KAZÁN GYÁR, RÉZ ÉS VASÖNTÖDE. Kolozsvár, Felsőszén-utca.

Gyárt:

Gép, építészeti, kereskedelmi és fémöntvényeket, gőzkazánokat, gazdasági gépeket, előmelegítőket, vaskéményeket, víztartályokat, gőzszivattyúkat, kut- és más szivattyúkat erő- és kézi hajtásra, lőjárgány tengelyeket, teljes közlőmű készleteket és egyes részleteket, ugymint szíjkorongokat, fogaskerekeket, függő, fali és fekvő csapágakat, kötéket stb. közönséges és "Seller rendszer szerint.

Gyárt mint különlegeséget téglavető gépeket.

Elvállalja malom- és szeszfűrészek berendezését, készíti sir- és kert-kerítéseket öntött- és kovácsvasból.

Raktáron tartunk mindenféle gazdasági gépet és ekét, melyeket előnyös feltételek mellett szállítunk.

M. kir. államvasutak.

Érvényes 1896. máj. 1-től.

MENETREND.

BRASSÓ-BUDAPEST.

Keleti vonal.

Érvényes 1896. máj. 1-től

Állomások	Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat
Brassó (vendéglő)	regg. 5.08	este 7.48	d. u. 2.45
Botfalva	5.39	8.03	
Földvár	5.58	8.12	
Mogyorós	6.17	8.47	
Ápáca	6.36	9.01	
Köpecz	6.55	9.19	
Agostonfalva	7.02	9.25	
Alsó-Rákos	7.19	9.41	
Homoród	7.45	10.03	
Kacsa	8.02	10.16	
Bene	8.23	10.36	
Erked	8.43	10.51	
Héjasfalva (elág. Udvarhely felé)	9.12	11.16	
Segesvár (vendéglő)	9.35	11.33	
	9.42	11.40	

Állomások	Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat
Medgyes	regg 10.55	éjjel 12.45	
Kis-Kapus (vend., elág. Szab. felé)	11.14	1.01	
	11.41	1.35	
Tövis (vend., elágazás Arad felé)	d. u. 1.29	3.06	este 7.59
	1.55	3.38	8.06
Nagy-Enyed	2.17	3.59	
Kocsárd (vend., elágazás Maros-	2.56	4.33	
Vásárhely felé)	3.06	4.43	
Gyéres (elágazás Torda felé)	3.37	5.12	
	3.47	5.18	
Kolozsvár (vendéglő)	5.24	regg. 6.45	10.45
	este 6.13	7.00	11.01
Nagy-Várad (vendéglő)	8.—	11.17	2.30
	11.04	d. e. 11.32	2.37
Budapest	regg. 5.45	este 8.10	regg. 7.04

Kézdi-Vásárhely—brassói vasut.

	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	V. v.	Sz. v.
Kézdi-Vásárhely	indul reggel 4.56	délután 10.15	délután 2.37	Brassó	ind. reggel 5.20	reggel 8.50	délután 3.00
Imecsfalva	5.09	10.38	2.54	Szász-Hermány	5.34	9.09	3.14
Páva-Zabola	5.22	10.51	3.11	Prázmár	5.53	9.33	3.34
Kovácsna	5.38	11.08	3.43	Kökös	6.04	9.46	3.45
Barátos	5.55	11.24	4.08	Uzon	6.15	10.06	3.57
Nagy-Borosnyó	6.07	11.38	4.27	Kilyen	6.27	10.21	4.09
Eresztvény	6.24	11.55	4.48	Sepsi-Szentgyörgy	6.45	10.49	4.27
Sepsi-Szentgyörgy	6.54	d. u. 12.25	5.28	Eresztvény	7.07	11.17	4.49
Kilyén	7.02	12.33	5.38	Nagy-Borosnyó	7.24	11.47	5.07
Uzon	7.15	12.46	5.54	Barátos	7.45	12.16	5.28
Kökös	7.25	12.56	6.07	Kovácsna	8.08	12.48	5.46
Prázmár	7.45	1.16	6.34	Páva-Zabola	8.19	1.01	5.59
Szász-Hermány	8.01	1.32	6.54	Imecsfalva	8.31	1.19	6.03
Brassó	8.15	1.46	7.12	Kézdi-Vásárhely	8.45	1.37	este 6.27

Ny. Ifj. Jancsó Mózesnél K.-Vásárhelyen